

Asia: VN/13450/2020

Luonnos logistiikan digitalisaatiostrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Tiina Haapasalo 5.8.2020

Muistio

Luonnos logistiikan digitalisaatiostrategiaksi, LVM lausuntopyyntö VN/13450/2020

Kiitos liikenne- ja viestintäministeriölle logistiikan digitalisaatioverkoston aktiivisesta toiminnasta ja digitalisoitumisen strategian valmistelusta. Ohessa on muutamia kommentteja ja huomioita strategian luonnokseen:

- Logistiikan digitalisaation nykytilaa voisi syventää kuvaamalla logistiikkayritysten tämän päivän toimintamalleja muutamien esimerkkien kautta. Logistiikka on palveluala, jossa asiakkaiden tarpeet määrittävät pitkälti myös palvelun digitalisaation kehityksen.
- Hankkeen taustalla parin vuoden ajan toiminut verkosto, jossa on aiemmin todettu keskeisiksi keinoiksi logistiikan hajautetun tiedonjakoinfrastruktuurin luominen, logistiikan toimijoiden välisen vapaaehtoisen tiedon jakaminen sekä yhteistyö kapasiteetin jakamiseksi.
- Aikaisemmissa keskusteluissa nimenomaan tiedonjakoekosysteemien kehittymiselle on asetettu paljon odotuksia. Tiedon standardisointiin, omistajuuteen, hintaan, luotettavuuteen, yksityisyyteen, tietosuojaan jne. liittyy paljon haasteita, jotka odottavat ratkaisuaan.
- Yritysten kesken tiedon jakaminen ja välittäminen etenee nopeasti markkinaehtoisesti ja vapaaehtoisesti. Yritykset hallitsevat tietojansa ja rajaavat niiden saatavuuden liiketoiminnan lähtökohdista. Tiedot ja niiden välittämien ja hyödyntämien voivat olla esimerkiksi yhden yrityksen tuotteen kuljetusketjukohtaista toimintaa tai välitysalustaa tarjoavan yrityksen määrittelemiä tai kuljetuspalvelua tarjoavan yrityksen määrittelemiä. Käytännössä yritysten kesken toimintamalleja ja mahdollisuuksia on rajaton määrä.

- Strategian taustaksi olisi paikallaan tarkentaa mitä eri yhteyksissä tiedolla tarkoitetaan ja erityisesti tiedon jakamisen suhdetta EU:n ja Suomen kilpailulainsäädännön asettamiin kieltoihin ja rajoituksiin yritysten välisessä yhteistyössä. Kiellettyjä aiheita ovat mm. markkinoiden jakaminen, asiakkaiden jakaminen tai yhteistyö myynnissä ja markkinoinnissa, hankintalähteiden jakaminen tai ostoyhteistyö sekä arkaluonteisten tietojen vaihtaminen. Arkaluonteisia tietoja ovat esimerkiksi tuote- ja asiakaskohtaiset toimitukset, markkinaosuudet, myyntialueet, kapasiteetti ja resurssit, investoinnit, tulevaisuuden strategiat ja tavoitteet, asiakkaat ja heidän ostonsa, tuotekohtaiset tavoitteet sekä tehtaiden käyttöasteet ja varastotilanteet.
- Logistiikan digitalisaation sääntely-ympäristöstä todetaan, ettei lainsäädännöllisiä esteitä ole yritysten välisessä digitaalisessa tietojen vaihdossa ja hyödyntämisessä. Tässä yhteydessä voisi tunnistaa, onko sellaisia säädäntöpuutteita tai tulevaisuuden tarpeita, joita tulisi ottaa selvitettäväksi jatkossa ja nimenomaan EU- tai kansainvälisellä tasolla.
- Yritykset ovat arvioineet logistiikan digitalisaation ja automaation vaikutusta ilmastopäästöihin julkaisussa Tie vähähiiliseen liikenteeseen – Liikenteen ja logistiikan tiekartta (12.6.2020). Kattavan automaation, letka-ajon, toiminnanohjauksen ja ohjausprosessien kehittäminen (ml. rautatieliikenne ja kiinteistöjen käyttö) vähentäisi päästöjä 2,5 %-yksikköä 5 vuoden jaksolla, jolloin saavutettaisiin 10 % vähennys vuoteen 2040 mennessä. Vähennys on laskettu prosentteina vuoden 2020 kuorma-autojen päästöjen tasosta.
- Luonnoksen visiossa ja tavoitteissa on hyvät elementit: Tasavertaiset ja tehokkaat digitaaliset kuljetusketjut, tiedon virtaaminen kansallisilla ja kansainvälisillä korridoreilla ja solmupisteissä sekä logistiikan ilmastovaikutusten vähentäminen tehostamalla, optimoimalla ja sujuvoittamalla.
- Strategian toimenpiteissä keskeistä on kirkastaa eri toimijoiden roolit. Yrityksissä digitalisaatiota hyödynnetään markkinaehtoisesti liiketoiminnan lähtökohdista.
- Mahdollistava säädäntö, t&k&i-rahoitus ja pilotointi ovat erityisen tärkeitä valtion ja kaupunkiseutujen rooleja. Säädännön perusteet määritellään EU-tasolla ja kansainvälisesti, jossa tärkein on tällä hetkellä Digital Transport and Logistics Forum työhön osallistuminen. Kehittämishakkeissa tulisi tukeutua EU-rahoitusvälineisiin ja verkostoihin.

Haapasalo Tiina
Elinkeinoelämän keskusliitto EK